

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาวิจัยเรื่อง “สถานภาพการใช้สื่อประชาสัมพันธ์ของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย” แบ่งออกเป็น 2 ส่วน คือ ส่วนที่หนึ่งเป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยใช้การสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (In-Depth Interview) และส่วนที่สองเป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) โดยใช้การวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) ด้วยวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถาม (Questionnaire) เพื่อสำรวจความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างที่สามารถเป็นตัวแทนของประชากรที่ต้องการศึกษาได้ ซึ่งในการศึกษาวิจัยมีรายละเอียดแบ่งเป็น 2 ส่วนมีรายละเอียดดังนี้

ส่วนแรก: การวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) เป็นการศึกษาสถานภาพการใช้สื่อประชาสัมพันธ์ของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยโดยอาศัยวิธีการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (In - depth Interview)

แหล่งข้อมูลที่ใช้ในการศึกษา

สำหรับแหล่งข้อมูลที่ใช้ในการศึกษา จะใช้แหล่งข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data) เป็นแหล่งข้อมูลประเภทบุคคล โดยทำการเก็บข้อมูลด้วยการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (In-depth Interview) ซึ่งผู้ให้ข้อมูลในส่วนของ การสัมภาษณ์ ประกอบด้วยเจ้าหน้าที่ฝ่ายหรือหน่วยงานประชาสัมพันธ์ของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย โดยการคัดเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) จากบริษัททั้ง 25 ประเภทธุรกิจ คัดเลือก 5 ประเภทธุรกิจ ที่มีชื่อเสียง มีการประชาสัมพันธ์และมีการใช้สื่อประชาสัมพันธ์อย่างแพร่หลาย โดยมีรายชื่อบริษัทผู้ให้สัมภาษณ์ ดังนี้ต่อไปนี้

1.ธุรกิจประกันภัยและประกันชีวิต	บริษัท เมืองไทยประกันภัย จำกัด (มหาชน)
2.ธุรกิจพัฒนาอสังหาริมทรัพย์	บริษัท แสตนลิว จำกัด (มหาชน)
3.ธุรกิจขนส่งและโลจิสติกส์	บริษัท การบินไทย จำกัด (มหาชน)
4.ธุรกิจเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร	บริษัท แอดวานซ์ อินโฟร์ เซอร์วิส จำกัด (มหาชน)
5.ธุรกิจสื่อและสิ่งพิมพ์	บริษัท เนชั่น มัลติมีเดีย กรุ๊ป จำกัด (มหาชน)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. คำถามสัมภาษณ์ เพื่อใช้ในการสัมภาษณ์แบบเจาะลึกกับแหล่งข้อมูลประเภทบุคคล โดยแนวคำถามที่ใช้สำหรับการสัมภาษณ์มีดังต่อไปนี้

- 1.1 องค์กรมีการวางแผนการใช้สื่อประชาสัมพันธ์อย่างไรบ้าง
- 1.2 องค์กรให้ความสำคัญกับการใช้สื่อประชาสัมพันธ์มากน้อยเพียงไร
- 1.3 กลุ่มเป้าหมายของการประชาสัมพันธ์คือใคร และมีหลักการในการกำหนดกลุ่มเป้าหมายอย่างไร และองค์กรมีการเลือกใช้สื่อประชาสัมพันธ์ในแต่ละกลุ่มเป้าหมายต่างกันอย่างไร
- 1.4 องค์กรใช้งบประมาณต่อปีในการประชาสัมพันธ์รวมถึงการใช้สื่อประชาสัมพันธ์เป็นมูลค่าเท่าไร(โดยประมาณ)
- 1.5 องค์กรเลือกใช้สื่อประชาสัมพันธ์ประเภทใดบ้าง (ตอบตามแบบ Check list ได้)
- 1.6 องค์กรให้ความสำคัญกับการใช้สื่อประชาสัมพันธ์ประเภทใดมากที่สุด เพราะอะไร
- 1.7 องค์กรมีการศึกษาวิจัยหรือสำรวจก่อนการเลือกใช้สื่อประชาสัมพันธ์หรือไม่ อย่างไร
- 1.8 องค์กรมีการบูรณาการสื่อหรือไม่ อย่างไร
- 1.9 ท่านมีความคิดเห็นอย่างไรเกี่ยวกับการบูรณาการสื่อ ที่จะช่วยให้เข้าถึงกลุ่มเป้าหมายได้อย่างครอบคลุมมากขึ้น
- 1.10 ท่านมีความคิดเห็นอย่างไร เกี่ยวกับแนวโน้มในการใช้สื่อใหม่ เช่น อินเทอร์เน็ต sms mms ในการประชาสัมพันธ์ และองค์กรเลือกใช้สื่อเหล่านี้เป็นช่องทางในการสื่อสารกับกลุ่มเป้าหมายหรือไม่ อย่างไร
- 1.11 ท่านมีความคิดเห็นอย่างไรเกี่ยวกับแนวโน้มในอนาคต สำหรับการใช้อสื่อประชาสัมพันธ์ขององค์กร

2. การจดบันทึก เพื่อให้สามารถบันทึกข้อมูลและประเด็นที่น่าสนใจซึ่งนอกเหนือจากแนวคำถามในแบบสัมภาษณ์ที่เตรียมไว้

3. เทปบันทึกเสียง เพื่อใช้สำหรับการรวบรวมข้อมูลจากการสัมภาษณ์ควบคู่ไปกับการจดบันทึก เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ถูกต้อง ละเอียดครบถ้วนตามวัตถุประสงค์

การทดสอบความน่าเชื่อถือของเครื่องมือ

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ทำการทดสอบความน่าเชื่อถือของแนวคำถามเพื่อการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (In-depth Interview Guideline) โดยการนำแนวคำถามดังกล่าวมาปรึกษากับอาจารย์ผู้ทรงคุณวุฒิทางด้านการประชาสัมพันธ์และอาจารย์ที่ปรึกษา ทำการตรวจสอบและแก้ไขตามความเหมาะสมเพื่อความสมบูรณ์ของการสัมภาษณ์

การเก็บรวบรวมข้อมูล

จากการศึกษาครั้งนี้ มีการเก็บรวบรวมข้อมูลจากแหล่งข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data) ซึ่งเป็นแหล่งข้อมูลประเภทบุคคล โดยข้อมูลดังกล่าวจะนำไปสรุปผลและใช้เป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถามต่อไป โดยมีการดำเนินการคือ

เก็บรวบรวมข้อมูลจากการสัมภาษณ์ โดยทำการนัดหมาย และส่งเอกสารคำถามไปยังผู้ให้ข้อมูลล่วงหน้า เพื่อให้ผู้ให้ข้อมูลจะได้มีความเข้าใจในแนวทางการสัมภาษณ์ อันนำไปสู่การได้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อการวิจัยมากที่สุด และในระหว่างสัมภาษณ์ได้ขออนุญาตทำการบันทึกเทปการสัมภาษณ์จากผู้ให้สัมภาษณ์เพื่อให้สามารถนำมาวิเคราะห์ผลในภายหลังได้ครบถ้วน

การวิเคราะห์ข้อมูลและนำเสนอข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์บุคคลแบบเจาะลึก จะนำเสนอข้อมูลด้วยวิธีการเขียนพรรณนาวิเคราะห์ (Descriptive Analysis) พร้อมสรุปประเด็นสำคัญเกี่ยวกับสถานการณ์การใช้สื่อประชาสัมพันธ์ของของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย เพื่อให้ได้ประเด็นที่ครบถ้วนชัดเจน สำหรับเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม อันเป็นเครื่องมือในการเก็บข้อมูลเชิงปริมาณต่อไป

ส่วนที่สอง: การวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) โดยใช้การวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) เป็นการศึกษาสภาพการณ์ใช้สื่อประชาสัมพันธ์ของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย โดยใช้แบบสอบถาม (Questionnaire) ซึ่งในการศึกษาวิจัยมีรายละเอียดดังนี้

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ คือ บริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยจำนวน 500 บริษัท เฉพาะที่ระบุประเภทธุรกิจ 25 ประเภท (ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย, 2551)

เกณฑ์การเลือกองค์กร

เนื่องจากบริษัทที่ก่อตั้งขึ้นในประเทศไทย มีจำนวนมาก ผู้วิจัยจึงเลือกบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย เนื่องจากมีความมีเสถียรภาพทางการเงินและมีความน่าเชื่อถือ อีกทั้งมีการแบ่งประเภทธุรกิจต่างๆที่ชัดเจนจำนวน 500 บริษัท แบ่งได้เป็น 25 ประเภท ดังนี้

- 1.ธุรกิจการเกษตร
- 2.ธุรกิจอาหารและเครื่องดื่ม
- 3.ธุรกิจแฟชั่น
- 4.ธุรกิจของใช้ในครัวเรือนและสำนักงาน
- 5.ธุรกิจของใช้ส่วนตัวและเวชภัณฑ์
- 6.ธุรกิจเงินทุนและหลักทรัพย์
- 7.ธุรกิจธนาคาร
- 8.ธุรกิจประกันภัยและประกันชีวิต
- 9.ธุรกิจวัสดุอุตสาหกรรมและเครื่องจักร
- 10.ธุรกิจบรรจุภัณฑ์
- 11.ธุรกิจกระดาษและวัสดุการพิมพ์
- 12.ธุรกิจปิโตรเคมีและเคมีภัณฑ์
- 13.ธุรกิจยานยนต์
- 14.ธุรกิจพัฒนาอสังหาริมทรัพย์
- 15.ธุรกิจวัสดุก่อสร้าง

16. ธุรกิจเหมือนแร่
17. ธุรกิจพลังงานและสาธารณูปโภค
18. ธุรกิจการแพทย์
19. ธุรกิจการท่องเที่ยวและสันทนาการ
20. ธุรกิจขนส่งและโลจิสติกส์
21. ธุรกิจพาณิชย์
22. ธุรกิจสื่อและสิ่งพิมพ์
23. ธุรกิจชิ้นส่วนอิเล็กทรอนิกส์
24. ธุรกิจเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร
25. ธุรกิจบริการเฉพาะกิจ

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

การกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ในขั้นต้นผู้วิจัยกำหนดไว้จำนวน 83 ตัวอย่าง ที่ความเชื่อมั่น 90% ความผิดพลาดไม่เกิน 10% โดยใช้วิธีการกำหนดจากการคำนวณของ Taro Yamane (Taro Yamane, 1967) แต่เมื่อทำการเก็บข้อมูลจริง ได้เพียง 73 ตัวอย่าง จึงคำนวณได้ที่ความเชื่อมั่น 89% ความผิดพลาดไม่เกิน 11%

$$n = \frac{N}{1 + N e^2}$$

เมื่อ n = ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง
 N = ขนาดของประชากร
 e = ความน่าจะเป็นของความผิดพลาดที่ยอมให้เกิดได้

ผลจากการคำนวณ = 73

ขนาดของกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ศึกษา จำนวน 73 ตัวอย่าง ดังนั้นในการศึกษาครั้งนี้จึงกำหนดจำนวนกลุ่มตัวอย่างไว้เท่ากับ 73 บริษัท

การสุ่มกลุ่มตัวอย่าง

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้การสุ่มตัวอย่างแบบอย่างง่าย (Simple Random Sampling) โดยใช้วิธีการการจับสลากรายชื่อจากบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยทั้ง 25

ประเภทธุรกิจ ให้ได้ประเภทธุรกิจละ 3-4 บริษัท เพื่อครอบคลุมและได้กลุ่มตัวอย่างจากทุกประเภทธุรกิจ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อทำการวิจัยในครั้งนี้ คือ แบบสอบถาม (Questionnaire) ซึ่งผู้วิจัยได้สร้างขึ้นจากการรวบรวมข้อมูลจากการสัมภาษณ์ ทั้งนี้ได้สร้างเป็นแบบสอบถามแบบปลายปิดและปลายเปิด ซึ่งแบ่งรายละเอียดออกเป็น 4 ตอน มีรายละเอียดดังนี้

ตอนที่ 1 คำถามเกี่ยวกับลักษณะทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง เช่น ประเภทธุรกิจ การทำวิจัยขององค์กร งบประมาณที่ใช้ในการประชาสัมพันธ์ เป็นต้น

ตอนที่ 2 คำถามเกี่ยวกับสื่อประชาสัมพันธ์ประเภทต่างๆและเหตุผลในการเลือกใช้สื่อประชาสัมพันธ์ขององค์กร

ตอนที่ 3 คำถามเกี่ยวกับประสิทธิผลจากการใช้สื่อประชาสัมพันธ์ขององค์กร

ตอนที่ 4 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการใช้สื่อประชาสัมพันธ์ และแนวโน้มสถานการณ์ภาพของการใช้สื่อประชาสัมพันธ์ในอนาคต รวมถึงการป้องกันและการแก้ปัญหาในกรณีที่เกิดปัญหาเกี่ยวกับการใช้สื่อประชาสัมพันธ์

การเก็บรวบรวมข้อมูล

สำหรับการรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล ทั้งนี้ในการเก็บแบบสอบถามทำโดยการส่งแบบสอบถามไปยังผู้ให้ข้อมูลซึ่งเป็นกลุ่มตัวอย่าง พร้อมกับจดหมายขอความร่วมมือและชี้แจงรายละเอียดแนบไปด้วย ซึ่งในจดหมายได้ระบุเบอร์โทรศัพท์ของผู้วิจัยในการติดต่อกลับหากมีข้อสงสัยเพิ่มเติม หลังจากนั้นผู้วิจัยได้โทรศัพท์ถึงผู้ประสานงาน เพื่อตรวจสอบความคืบหน้าในการตอบแบบสอบถาม และขอรับแบบสอบถามที่ทำเสร็จแล้วกลับมาประมวลผลต่อไป โดยใช้ระยะเวลาในการเก็บรวบรวมแบบสอบถามทั้งหมด ประมาณ 60 วัน คือ วันที่ 20 มกราคม ถึง วันที่ 20 มีนาคม พ.ศ. 2552

การตรวจสอบความเชื่อมั่นของเครื่องมือ

ผู้วิจัยทำการตรวจสอบความเที่ยงตรง (Validity) และความเชื่อถือได้ (Reliability) ของแบบสอบถาม ดังนี้

1. ทดสอบความเที่ยงตรง (Validity) ของแบบสอบถามซึ่งเป็นเครื่องมือในการวิจัย โดยทำการหารือกับอาจารย์ที่ปรึกษาในการตรวจสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหาและความเหมาะสมของภาษาที่ใช้ (Wording) ในการวิจัย และทำการทดสอบกับกลุ่มตัวอย่างก่อนนำแบบสอบถามไปใช้จริง

2. ผู้วิจัยนำร่างแบบสอบถามไปทำการทดลองใช้ (Pre-test) เพื่อตรวจสอบคำตอบที่ได้รับจากผู้ทำการตอบแบบสอบถาม ตลอดจนวิเคราะห์ถึงความยากง่ายของภาษาที่ใช้ และนำแบบสอบถามไปหาค่า ความน่าเชื่อถือ (Reliability) จากการคำนวณค่าสัมประสิทธิ์อัลฟ่าของครอนบาค (Cronbach Alpha Coefficient) โดยการประมวลด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างจำนวน 30 ชุด เพื่อตรวจสอบคุณภาพของแบบสอบถาม โดยการหาค่าความเที่ยงแบบความสอดคล้องภายใน (internal consistency of reliability) ได้ผลการวิเคราะห์ดังตารางต่อไปนี้

ตารางแสดงค่าความเที่ยงของแบบสอบถาม จำแนกตามตัวแปร

แบบสอบถาม	ค่าความเที่ยง
ตอนที่ 1	
● ผู้มีส่วนร่วมในการวางแผนงานประชาสัมพันธ์ขององค์กร	0.75
● ช่วงเวลาการทำวิจัยเพื่อการวางแผนใช้สื่อประชาสัมพันธ์	0.77
ตอนที่ 2	
2.1 สื่อสิ่งพิมพ์	
● สื่อสิ่งพิมพ์ที่ใช้	0.78
● ปัจจัยหรือสาเหตุที่เลือกใช้สื่อสิ่งพิมพ์	0.74

แบบสอบถาม	ค่าความเที่ยง
2.2 สื่อวิทยุ	
• คลื่นวิทยุที่เลือกใช้	0.71
• ปัจจัยหรือสาเหตุที่เลือกใช้สื่อวิทยุ	0.84
2.3 สื่อโทรทัศน์	
• สื่อโทรทัศน์ที่เลือกใช้	0.72
• ปัจจัยหรือสาเหตุที่เลือกใช้สื่อโทรทัศน์	0.82
2.4 สื่อบุคคล	
• สื่อบุคคลที่เลือกใช้	0.74
• ปัจจัยหรือสาเหตุที่เลือกใช้สื่อบุคคล	0.67
2.5 สื่อกิจกรรมพิเศษ	
• สื่อกิจกรรมพิเศษที่เลือกใช้	0.81
• ปัจจัยหรือสาเหตุที่เลือกใช้สื่อกิจกรรมพิเศษ	0.83
2.6 สื่อใหม่	
• สื่อใหม่ที่เลือกใช้	0.74
• ปัจจัยหรือสาเหตุที่เลือกใช้สื่อใหม่	0.82
ตอนที่ 3	
• ผลของการใช้สื่อกิจกรรมพิเศษต่อการรับรู้ของกลุ่มเป้าหมาย	0.70
• ความสำคัญของการบูรณาการสื่อต่อกลุ่มเป้าหมาย	0.78

จากตารางพบว่า แบบสอบถามสถานภาพการใช้สื่อประชาสัมพันธ์ขององค์กร มีค่าความเที่ยงระหว่าง 0.70-0.84 แสดงว่าแบบสอบถามฉบับนี้มีคุณภาพ เหมาะสมที่จะนำไปใช้ในการเก็บข้อมูล (ศิริชัย กาญจนวาสี, 2544)

การวิเคราะห์ข้อมูล

หลังจากเก็บข้อมูลเรียบร้อยแล้ว จะทำการลงรหัสข้อมูล (Coding) แล้วนำผลไปประมวลด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป โดยสถิติที่ใช้คือ การวิเคราะห์เชิงพรรณนา (Descriptive Analysis) ใช้การบรรยายข้อมูลโดยวิธีการแจกแจงความถี่ และใช้สถิติร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

การนำเสนอข้อมูล

สำหรับการนำเสนอผลการวิจัยนั้น เป็นการนำเสนอตามวัตถุประสงค์การวิจัย พร้อมทั้งสรุปผลการวิจัย และอภิปรายผลการวิจัยในตอนท้าย